

Een phaenologische aantekening over *Nysson spinosus* Först (Hym. Sphegidae)

door

G. VAN ROSSEM.

Op 27 April 1946 ving ik aan den voet van den Wageningschen Berg een 5-tal mannetjes van *Nysson spinosus* Först.; de wespen werden in ongeveer 1½ uur tijds verzameld, zij vlogen rond boven den reeds bebladerden wortelopslag van een linde en koesterden zich daarop in de zon. Den volgenden dag ving ik op dezelfde plaats nog 1 ♂ bij ongunstige weersomstandigheden.

In zijn bewerking „De Graafwespen van Nederland” (De Lev. Nat. Jrg. 32, 1928, pag. 92) geeft B. E. B o u w m a n voor den vliegtijd van deze soort eind Juni-Aug. op, terwijl er door hem nog bij vermeld wordt, dat de ♂♂ van *N. spinosus* voor N.W. Duitschland nog vroeger worden opgegeven en wel van 17 Mei-eind Mei (zie J. D. A l f k e n, Verzeichniss der Grab- und Sandwespen Nordwestdeutschlands, Abh. Naturw. Ver. Bremen 23 (1915), 2. Heft.

In de Entomologische Ber. Dl. X, 1 Jan. 1940, no. 231, pag. 206 werd door P. B e n n o als vliegtijd van deze graafwesp (opvallend veel ♂♂), in den tuin van het Juvenaat te Zevenaar, 25 Mei-einde Juni opgegeven; B e n n o merkt hierbij op, dat deze tijd beter overeenkomt met de opgave voor N.W. Duitschland. In zijn drie jaar later gepubliceerde mededeeling „Over een kolonie van het Papaverbijtje (*Osmia papaveris* Latr.) en eenige andere zeldzame Aculeaten in de Lijmers”, Ent. Ber., Dl. XI, 15 Mrt. 1943, no. 247/249, pag. 64—69 komt B e n n o terug op *Nysson spinosus*. Hij schrijft: „Bij regelmatige contrôle blijkt, dat de vliegtijd ook voor ons land veel vroeger valt dan door B o u w m a n werd opgegeven. Het verschijnen van *Nysson spinosus* valt elk jaar vrijwel samen met dat van de beide (vermoedelijke) waardsoorten: *Gorytes mystaceus* en *camprestris*”. Tenslotte geeft B e n n o in een tabel een overzicht van de verschijningsdata van de ♂♂ en ♀♀ van *Nysson spinosus* en de beide bovengenoemde *Gorytes*-soorten in 1939, 1940, 1941 en 1942. Ik neem hier zijn data voor de ♂♂ van *Nysson spinosus* over: 1939, 25 Mei; 1940, 18 Mei; 1941, 28 Mei; 1942, 18 Mei.¹⁾ Mijn recente vangst aan den Wageningschen Berg valt 21 dagen²⁾ vroeger dan B e n n o's vroegste vangst op 18 Mei; dit is een niet onbelangrijk verschil, dat mij de moeite waard leek even te vermelden. *Nysson spinosus* is blijkbaar een van onze vroegst verschijnende Sphegiden; zij wordt bij mijn weten slechts overtroffen door *Crabro elongatulus* v. d. Lind. (♂♂), die door P. M. F. V e r h o e f f in aantal werden gevangen te Kerk-Avezaath (Betuwe) op 23 April 1944, vliegend op Buxus.

Het zeer vroege verschijnen van de *N. spinosus* ♂♂ is ook in verband met de parasitaire levenswijze van deze Sphegide merkwaardig. B e n n o (1940) schrijft, dat het verschijnen van *N. spinosus* volgens zijn waarnemingen vrijwel samenvalt met de beide waardsoorten. Door mij werden evenwel geen exemplaren van deze *Gorytes*-species gezien, wel trof ik op 25 Mei 1946 het eerste wijfje van *N. spinosus* aan op dezelfde plaats waar ik op 27 April mijn mannetjes ving.

Wageningen, Javastraat 12.

¹⁾ Pater B e n n o was zoo vriendelijk mij zijn niet gepubliceerde gegevens over de jaren 1943, 1944 en 1945 ter beschikking te stellen: 1943, 11 Mei; 1944, 13 Mei; 1945, 7 Mei.

²⁾ Dit groote verschil wordt door B e n n o's waarneming in 1945 aanzienlijk gereduceerd.